

Cuprins

<i>Prefață</i>	11
----------------------	----

PARTEA I EVALUAREA ȘI PROIECTAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE CONTABILĂ ÎN CONTEXTUL DIFERITELOR REFERENȚIALE CULTURALE

Capitolul 1

Abordări în clasificările contabile internaționale și influența lor asupra evaluării și proiectării strategiilor de dezvoltare contabilă	15
1.1. Clasificările sistemelor contabile – origine și mize	15
1.1.1. La originea clasificării sistemelor contabile.....	15
1.1.2. Interesul pentru clasificare și validitatea sa	24
1.1.2.1. Descrierea unui fenomen complex	25
1.1.2.2. Un instrument de comparare	26
1.1.2.3. Un instrument de asistare a politicii de armonizare contabilă internațională	26
1.2. O incursiune în clasificările contabile internaționale	27
1.2.1. De la modelele fundamentate pe obiectivele contabilității la modelele ce susțin morfologia sistemelor contabile.....	28
1.2.2. „Asaltul“ cercetărilor empirice.....	31
1.2.3. De la nevoia de „ierarhizare“ la nevoia de „culturalizare“ a sistemelor contabile	33
1.3. Analiza critică a pertinentei clasificărilor contabile internaționale	38
1.3.1. Pentru un demers deductiv sau inductiv în clasificarea sistemelor contabile?	39
1.3.2. Limitele clasificărilor contabile internaționale	44
1.3.3. Proprietățile unei clasificări pertinente	46
1.4. Există o influență a clasificărilor contabile internaționale asupra evaluării și proiectării strategiilor de dezvoltare contabilă?	47
1.4.1. Aprecieri cu privire la rolul clasificărilor contabile asupra proiectării și evaluării strategiilor de dezvoltare contabilă la nivel internațional.....	47
1.4.1.1. Influența clasificărilor contabile asupra aprecierii evoluției formelor de manifestare ale procesului de armonizare contabilă internațională	48

6 Monocromie și policromie în proiectarea politicilor contabile ale întreprinderilor

1.4.1.2. Evaluarea pertinentei clasificărilor contabile pe baza rezultatelor procesului de armonizare	62
1.4.2. Aprecieri cu privire la rolul clasificărilor contabile asupra proiectării și evaluării strategiilor de dezvoltare contabilă la nivel național – cazul României	69
1.5. De la armonizarea contabilă internațională la convergență sau despre „schimbarea la față“ a referențialului european și a celui internațional	71
1.5.1. Schimbări în strategia Uniunii Europene	71
1.5.2. Schimbări în strategia IASB.....	75

Capitolul 2**Abordarea culturalistă în organizarea și conducerea întreprinderii și implicațiile ei în definirea unei abordări culturaliste în contabilitate**79

2.1. Cultura – de la concept la construct.....	79
2.1.1. Analiza semantică a conceptului de cultură.....	79
2.1.2. Dimensiunile culturii în modelele de gestiune comparată.....	81
2.1.2.1. Cultura ca proces dinamic și ciclic	81
2.1.2.2. Cultura ca programare mentală.....	82
2.1.2.3. Cultura ca organizare a sensurilor	84
2.1.2.4. Cultură și comunicare	84
2.1.2.5. Cultura ca relație.....	85
2.1.3. Marile axe ale referențialului cultural.....	87
2.1.3.1. Prima axă: modul de identificare și de apartenență al indivizilor	87
2.1.3.2. A doua axă: Poziționarea indivizilor prin raportare la ceilalți	88
2.1.3.3. A treia axă: Poziționarea indivizilor în raport cu elementele naturii și, în particular, cu timpul și religia.	88
2.1.3.4. A patra axă: Obiectivele economice ale indivizilor.....	89
2.1.4. Trei ipoteze privind definirea și funcționarea referențialului cultural	90
2.2. Influența referențialului cultural asupra organizației și riscul cultural	92
2.2.1. Mondializarea economiilor și problema unității culturale.....	92
2.2.2. Fundamentele teoretice ale internaționalizării întreprinderii.....	95
2.2.3. Diferențele culturale la nivelul organizației și riscul cultural....	98
2.2.4. Trei ipoteze cu privire la impactul culturii asupra costurilor de tranzacție, de agent și de oportunitate.....	100
2.3. Problematika definerii unei abordări culturaliste în contabilitate.....	102
2.3.1. Analiza studiilor în care relația cultură-contabilitate constituie câmpul de investigare.....	102

2.3.2. Analiza critică a determinismului cultural în contabilitate.....	105
2.3.3. Trei ipoteze privind definirea și funcționarea referențialului cultural al contabilității	106
2.3.4. Despre pericolul monocromiei contabile.....	114

PARTEA a II-a
POLICROMIE ȘI MONOCROMIE ÎN DEFINIREA,
EVALUAREA ȘI ANALIZA POZIȚIEI FINANCIARE
ȘI A PERFORMANȚELOR ÎNȚREPRINDERII

Capitolul 3

Dimensiuni în definirea și evaluarea poziției financiare și a performanțelor întreprinderii 121

3.1. Politicile contabile ale întreprinderii și dimensiunea lor strategică	121
3.1.1. Dezvoltarea de arhitecturi ale politicilor contabile de întreprindere.....	121
3.1.2. O perspectivă critică asupra fundamentelor teoretice ale politicilor contabile de întreprindere.....	129
3.2. Monocromie și policromie în fundamentarea conceptelor de poziție financiară și de performanță financiară.....	135
3.2.1. Dimensiuni în definirea conceptului de poziție financiară.....	136
3.2.2. Dimensiuni în definirea conceptului de performanță financiară	144
3.2.3. O perspectivă constructivistă asupra conceptului de performanță	152
3.3. Monocromie și policromie în evaluarea poziției financiare și a performanțelor întreprinderii	162
3.3.1. Insuficiențele modelului contabil clasic și exigențele investitorilor în materie de informare financiară.....	162
3.3.2. Tendințe la nivel internațional	168
3.3.3. IASB – o poziție echidistantă în materie de evaluare.....	169
3.3.4. Pierderea pertinentei modelului contabil al valorii sau despre paradigma evaluării la valoarea justă	180

Capitolul 4

Analiza pertinentei poziției financiare și a performanței financiare a întreprinderii..... 189

4.1. Analiza pertinentei poziției financiare.....	189
---	-----

8 Monocromie și policromie în proiectarea politicilor contabile ale întreprinderilor

4.2. Analiza pertinentei indicatorilor de performanță financiară din perspectiva procesului de normalizare contabilă și a piețelor de capital.....	191
4.2.1. Un posibil demers în aprecierea pertinentei performanței financiare a întreprinderii.....	191
4.2.2. Selecția indicatorilor de performanță financiară	194
4.2.3. Calculul indicatorilor de performanță financiară	196
4.2.4. Indicatorii de performanță financiară și forța de predicție a randamentului bursier	197
4.2.5. Indicatorii de performanță financiară și forța de predicție a fluxurilor de trezorerie	199

Capitolul 5

Surse de dificultăți în analiza poziției financiare și a performanței financiare a întreprinderii	201
5.1. Tendința spre o monocromie contabilă – sursă a mutațiilor în planul analizei financiare	201
5.2. Dificultăți generate de modalitățile de prezentare ale situațiilor financiare. O abordare națională și internațională.....	208
5.2.1. Bilanțul contabil	208
5.2.2. Contul de profit și pierdere	212
5.2.3. Tablouri de finanțare.....	219
5.3. Dificultăți generate de politicile contabile ale întreprinderii	221
5.3.1. Perimetrul de consolidare	221
5.3.2. Reevaluarea activelor.....	223
5.3.3. Amortismentele și provizioanele	225
5.3.4. Contractele de locație-finanțare.....	226
5.3.5. Contractele de construcție	229
5.3.6. Stocurile.....	232
5.3.7. Fondul comercial	233
5.3.8. Impozitele amânate.....	235
5.3.9. Capitalizarea cheltuielilor	238
5.3.10. Tratatamentul operațiilor în devize.....	241
5.3.11. Schimbările contabile	244
5.3.12. Evenimente posterioare închiderii conturilor și eventualități	245
5.3.13. Informarea sectorială și opririle de activități	252
5.3.14. Instrumentele financiare.....	254

Capitolul 6

Teoriile financiare și modelul contabil al valorii	257
6.1. Clasicism și neoclasicism în finanțarea întreprinderii	257
6.2. Noi evoluții în materie de finanțare a întreprinderii	263
6.3. Spre o raportare financiară privind crearea de valoare?	266
6.3.1. O abordare externă a procesului de creare de valoare	266
6.3.2. O abordare internă a creării de valoare.....	271
6.3.3. Vulnerabilitățile conceptelor contabile și a instrumentelor de analiză la raționamentele economice propagate de teoriile creării de valoare	280

PARTEA a III-a**OPTIMIZAREA POZIȚIEI FINANCIARE ȘI A PERFORMANȚELOR
ÎNTEPRINDERII ÎNTRE STRATEGIILE DE CONSERVATORISM
ȘI DE OPTIMISM CONTABIL***Capitolul 7*

Pesimism și optimism în proiectarea politicilor contabile ale întreprinderilor	299
7.1. Surse de pesimism și de optimism în proiectarea politicilor contabile ale întreprinderilor	299
7.2. Măsurarea nivelului de prudență în contextul unor referențiale contabile contrastante: modelul Evraert-Trébuçq	300
7.3. Coordonate europene ale unei atitudini pesimiste sau optimiste în contabilitate.....	304
7.3.1. Dovezi ale caracterului dominant policrom al referențialului contabil european	304
7.3.2. Analiza comportamentelor și atitudinilor propagate prin referențialul contabil european.....	306
7.3.2.1. Prudența în evaluarea elementelor de bilanț.....	307
7.3.2.2. Prudența în evaluarea situațiilor cu risc.....	307
7.3.2.3. Prudența în evaluarea performanței financiare	308
7.3.2.4. Conectarea cheltuielilor la venituri – o problemă de optimism contabil și/sau de prudență?.....	312
7.3.3. Referențialul contabil european întreține comportamente și atitudini conflictuale?.....	315
7.4. Coordonate naționale și internaționale ale unei atitudini pesimiste sau optimiste în contabilitate	317

10 Monocromie și policromie în proiectarea politicilor contabile ale întreprinderilor

7.4.1. Un inventar al surselor de prudență în normele contabile naționale și internaționale	317
7.4.2. Prudența în evaluarea situațiilor cu risc. Instrumente rudimentare și instrumente evaluate de gestiune a riscurilor	328

*Capitolul 8***Probleme conceptuale și practice privind optimizarea poziției financiare și a performanței financiare a întreprinderii**355

8.1. Analiza sistemului de restricții în gestiunea poziției financiare și a performanței financiare a întreprinderii	355
8.1.1. Restricția temporală	358
8.1.2. Restricții impuse de structura controlului	359
8.1.3. Restricții impuse de governanța întreprinderii	360
8.2. Aspecte conceptuale și studii privind optimizarea poziției financiare și a performanțelor financiare ale întreprinderii	361
8.2.1. Optimizarea prin gestiunea ajustărilor contabile ale fluxurilor de trezorerie (accruals)	361
8.2.2. Ipotezele clasice și insuficiențele lor	363
8.2.3. Ruptura de monotonia strictă a incitațiilor sau trecerea la gestiunea prin praguri	366
8.3. Mecanismele de optimizare și tehnicile de contabilitate creativă – impact și limite	367

BIBLIOGRAFIE379